

Řešení úloh TSP MU

– prezentace k výkladům na prezenčních kurzech

ZKRÁCENÁ UKÁZKA PRO WEB

Analytické myšlení
ročník 2011, var. 07

Úloha č. 51

Víme, že polovina trasy z A do B měří na mapě s měřítkem 1: 125 000 právě 4 cm. Otázka zní, kolik měří DESETINA trasy z A do B na mapě, která má měřítko 1 : 100 000.

Jaké znalosti a dovednosti jsou k řešení potřeba?

- Znalost práce s poměry/měřítky:
měřítko 1 : 125 000 znamená, že 1 cm na mapě měří 125 000 cm ve skutečnosti
- Převody délkových jednotek

Postup řešení

- (1) Polovina trasy z A do B měří na mapě (s měřítkem 1: 125 000) právě 4 cm
- (2) Celá trasa z A do B tedy na mapě s měřítkem 1 : 125 000 měří 8 cm.
- (3) 8 cm na mapě s tímto měřítkem je ve skutečnost $8 \cdot 125\,000$ cm.
(není zapotřebí násobit, výraz můžeme v tuto chvíli ponechat ve tvaru součinu).
Trasa z A do B měří tedy ve skutečnosti $8 \cdot 125\,000$ cm.
- (4) Na mapě s měřítkem 1 : 100 000 je všechno „100 000x menší“ oproti skutečnosti

(5) Skutečnou vzdálenost z A do B tedy vydělíme číslem 100 000, a dostaneme, že na mapě s měřítkem 1 : 100 000 je trasa z A do B dlouhá $8 \cdot 125\,000 / 100\,000 \text{ cm} = 8 \cdot 1,25 \text{ cm} = 10 \text{ cm}$

(6) V otázce se nás ovšem ptají na DESETINU trasy z A do B na této mapě, což je přesně 1 cm, čili 10 mm.

Správná odpověď je tedy d).

Poznámky

- Pozor, na co se nás ptají (ne na délku celé trasy, ale desetinu...). Často je takto chybný výsledek mezi nabízenými odpověďmi.
- Ne vždy je třeba hned násobit velká čísla ($8 \cdot 125\,000$), v tomto případě jsme v jednom z následujících kroků dělili.

Úloha č. 52

Máme dvě věty, z nichž každá se dá vyjádřit v podobě rovnice: (*Míša má o patnáct pastelek více než Monika.; Jestliže dá Míša čtvrtinu svých pastelek Monice, bude mít o pět pastelek méně než Monika.*). Otázkou je, kolik pastelek mají obě dívky dohromady.

Jaké znalosti a dovednosti jsou k řešení potřeba?

- Schopnost převést slovní vyjádření do matematické podoby
- Znalost pravidel pro úpravy rovnic
- Znalost dosazovací metody řešení soustavy dvou rovnic o dvou neznámých

Postup řešení

(1) Základem je vhodné označení: počet pastelek, které aktuálně má Míša, budeme značit M_i , počet pastelek, které aktuálně má Monika, budeme značit M_o .

(2) První větu ze zadání vyjádříme v podobě rovnice.

Míša má o 15 pastelek více než Monika.:

$$M_i - 15 = M_o$$

(Míša jich má více, tj. teprve když od jejího počtu pastelek 15 odečteme, tak se rovná počtu pastelek, které má Monika.)

(3) Druhá věta (souvětí) je poněkud komplikovanější:

Jestliže dá Míša čtvrtinu svých pastelek Monice, bude mít o pět pastelek méně než Monika.

Míša má M_i pastelek, když jich $\frac{1}{4}$ někomu dá, bude jich mít (už jen) $\frac{3}{4} M_i$. Tuto čtvrtinu Míšiných pastelek by dostala Monika, ta by jich tedy měla $M_o + \frac{1}{4} M_i$.

Po provedené „transakci“ jich má mít Míša o pět méně než Monika, musí tedy platit:

$$\frac{3}{4} M_i + 5 = M_o + \frac{1}{4} M_i.$$

(Míša jich má nově o 5 méně, musí se tedy k jejímu novému počtu pastelek přidat 5, abychom dostali rovnost).

- (4) Máme již tedy dvě rovnice o dvou neznámých
první $Mi - 15 = Mo$, druhá $\frac{3}{4} Mi + 5 = Mo + \frac{1}{4} Mi$.
- (5) Jelikož v první rovnici máme přímo vyjádřen Mo , dosadíme jej
tedy do druhé rovnice, takže dostaneme:
 $\frac{3}{4} Mi + 5 = (Mi - 15) + \frac{1}{4} Mi$.
...závorky můžeme vynechat, jsou použity jen pro přehlednost.
- (6) Převédeme neznámé na jednu stranu, čísla na druhou...
 $5 + 15 = Mi + \frac{1}{4} Mi - \frac{3}{4} Mi$, což po úpravě dává
 $20 = \frac{1}{2} Mi$.
- (7) To znamená, že $Mi = 40$. Míša má tedy 40 kuliček.

(8) Jelikož z první rovnice víme, že $Mi - 15 = Mo$, automaticky dostáváme, že $Mo = 25$.

(9) Dohromady tedy mají $40 + 25$ kuliček, čili 65 kuliček.

Správná odpověď je tedy a).

Poznámky

- Je třeba dávat pozor, „kde se přičítá a kde se odečítá“...
- Schopnost správně „přepsat“ věty ze zadání do podoby rovnic vyžaduje určitý cvik, nepropadejte panice, pokud se Vám to v začátcích nedaří hned napoprvé.

Úloha č. 53

Víme, že **právě** jedna ze skříněk obsahuje poklad. Na každé ze skříněk jsou nápisy, přičemž víme, že **právě** jeden z nich je nepravdivý. Cílem je určit, ve které ze skříněk je poklad.

Jaké znalosti a dovednosti jsou k řešení potřeba?

- Znalost řešení metodou rozboru případů
- Jednoduché negování (určování opaku) výroků

Postup řešení

- (1) Hlavní idea: poklad je BUĎ v první, NEBO ve druhé, NEBO ve třetí, NEBO ve čtvrté („= právě v jedné z nich“). Každou z těchto situací budeme rozebírat odděleně. Nejprve budeme předpokládat, že poklad je v první – a budeme zkoumat důsledky. Když narazíme na spor, budeme vědět, že poklad v první být nemůže. Pokud na spor nenarazíme, budeme vědět, že v první skříňce poklad být může. Totéž uděláme s druhou, poté s třetí a nakonec se čtvrtou.
- (2) Předpokládejme tedy, že poklad je v první skříňce.

...konec ukázky

Chcete-li vidět slidy celé, přijďte k nám na kurz!

www.kurzy-fido.cz